

Het laatste oordeel als waardebeoordeling

Dit is een verdiepende studie over een aspect van het laatste oordeel dat vaak over het hoofd wordt gezien: niet alleen gaat het om redding of verwerping, maar ook om de waardebeoordeling van ons werk voor Gods Rijk.

Lees 1 Korinte 3,10-15 aandachtig door, liefst hardop. Pak er verschillende vertalingen bij om de nuances te ontdekken. Voor persoonlijk gebruik of in groepen.

1. Inleiding

Vincent van Gogh wordt nu gezien als een van de grootste schilders van de 19e eeuw, maar deze erkenning kwam pas na zijn dood. Tijdens zijn leven had hij nauwelijks succes.

In Korinte was een vergelijkbaar probleem ontstaan. Maar dan andersom De gelovigen beoordeelden hun voorgangers al tijdens hun leven en vormden partijen: 'Ik hoor bij Paulus!', 'Ik bij Apollos!', 'Ik bij Petrus!' (1,10-17) Paulus confronteert hen: jullie beoordelen de verkeerde personen op het verkeerde moment. Alleen Christus heeft het recht om zijn werkers te beoordelen - en dat gebeurt bij zijn terugkeer.

- *Hoe werkt het eigenlijk bij de waardebeoordeling van kunst? Wie bepaalt wat waardevol is en wat niet?*
- *Heb jij zelf weleens geoordeeld over het werk van een ander in de kerk – en met welke maatstaf?*
- *Welke 'bouwmaterialen' zie je in jouw eigen gemeente? Wat bouwt op, wat breekt af?*

2. Vers 13

Paulus gebruikt een bekend beeld: de gemeente als een gebouw waaraan velen meewerken. Sommigen leggen het fundament (dat is altijd Christus), anderen bouwen erop voort. Maar er is een groot verschil in kwaliteit van materialen: van goud en edelstenen tot hooi en stro.

Dit beeld was niet nieuw. Koning David had al gesproken over kostbare materialen voor de tempelbouw: goud, zilver, edelstenen. (1 Kronieken 29) En de profeet Maleachi had gesproken over Gods komst als een zuiverend vuur dat edelmetaal scheidt van wat waardeloos is. (3,1-3)

Het vuur verwijst hier niet naar de hel, maar naar de test die Gods verschijning betekent. (zie o.a. 2 Tessalonicensen 1,8 en Jesaja 66,5) Net zoals vuur echte materialen van onechte scheidt, zo zal Christus' komst onderscheid maken tussen waardevol en waardeloos werk.

- *Welke werken in jouw leven zouden, als jij het zelf zou mogen beoordelen, de 'vuurproef' kunnen doorstaan? Wat maakt werk duurzaam?*

3. Vers 14-15

Hier komt een cruciaal punt: dit gaat niet over redding of verwerping. Paulus spreekt over gelovigen van wie de redding vaststaat ('hijzelf zal worden gered'). Maar hun werk wordt wel beoordeeld. Er is loon voor goed werk, verlies voor slecht werk, maar de persoon zelf blijft gered.

Uit Jezus' gelijkenissen leren we meer over dit loon: Lukas 19,11-27; Matteüs 25,14-30, zie ook 1 Korinte 4,5 en 9,25. Het bestaat uit complimenten van de Heer, uitnodiging voor het feest, en nieuwe verantwoordelijkheden in Gods Rijk. Wie hier trouw was in het kleine, krijgt straks verantwoordelijkheid over veel.

- *Hoe motiverend vind je de gedachte aan toekomstig loon? Beïnvloed dit je huidige werk?*
- *Wat denk je dat de 'prijs betalen' inhoudt voor wie alleen maar 'stro' heeft gebouwd?*

4. Voor wie geldt dit?

Gaat dit alleen over predikanten, ouderlingen en andere kerkelijke leiders? Paulus spreekt breed over 'ieder' en 'iedereen'. In hoofdstuk 12 schrijft hij dat alle gelovigen gaven van de Geest hebben ontvangen om de gemeente op te bouwen. Iedereen heeft een eigen plaats, van grondleggers tot opbouwers. Jezus zei: "Wanneer de Mensenzoon komt... dan zal hij iedereen naar zijn daden belonen" (Matteüs 16,27). En in Openbaring lezen we: "Ik zal ieder van u belonen naar zijn daden" (2,23). Het gaat om alle gelovigen, niet alleen om de 'officiële' werkers.

- *Wie zijn in jouw ogen stille werkers die veel waarde toevoegen?*

5. Wat is werkelijk waardevol?

Hoe onderscheiden we goud van stro? Paulus geeft in deze brief zelf aanwijzingen. In hoofdstuk 13 schrijft hij over de liefde als het hoogste goed: "Dit is wat blijft: geloof, hoop en liefde, deze drie, maar de grootste ervan is de liefde." (13,13) Profetie, klanktaal, kennis - het zal allemaal verdwijnen. Maar de liefde blijft. Werk dat gedreven wordt door liefde, dat anderen opbouwt, troost en bemoedigt, dat is duurzaam. Menselijke wijsheid, zucht naar wonderen, verdeeldheid, struikelblokken vormen voor zwakkeren - dat alles vergaat. Het criterium is eenvoudig maar diepgaand: bouwt het op of breekt het af? Brengt het mensen dichterbij God en elkaar, of verder uit elkaar?

- *Denk aan concrete voorbeelden: wanneer heb je gemerkt dat mensen echt liefde aan je hebben betoond?*
- *Noem concrete voorbeelden: wanneer werden mensen uit de gemeente in het zonnetje gezet vanwege hun inzet en om welke inzet ging het? Weet je mensen die het wel verdienen maar niet krijgen?*

6. Uitleiding

Deze passage roept verschillende reacties op. Sommigen worden gemotiveerd door de gedachte aan loon - ze willen straks complimenten van de Heer ontvangen. Anderen vinden het juist kinderlijk om voor beloning te werken en hebben een voorkeur voor nederige dienst zonder gedachten aan erkenning.

Paulus zelf laat beide kanten zien. Hij spreekt vol zelfvertrouwen over zijn eigen werk (vers 10: 'kundig bouwmeester'), maar benadrukt tegelijk dat alles uit genade komt. Hij is gemotiveerd door het vooruitzicht van de erekrans (2 Timoteüs 4,7-8), maar werkt ook vanuit liefde voor Christus en de gemeente. De balans lijkt te zijn: neem je verantwoordelijkheid serieus (er komt een beoordeling), maar blijf nederig (het is allemaal genade). Doe je best, maar maak er geen prestatiestress van.

Voor verdere studie

Andere passages over het laatste oordeel en beloning:

- Matteüs 25,14-30 - De gelijkenis van de talenten
- Lukas 19,11-27 - De gelijkenis van de mines
- 2 Korinte 5,10 - Voor de rechterstoel van Christus verschijnen
- Openbaring 22,12 - "Ik kom spoedig en mijn loon is bij Mij"

Passages over opbouwend werk:

- 1 Korinte 12 - Verschillende gaven, één lichaam
- 1 Korinte 13 – Het Nieuwtestamentisch Hooglied van de liefde

- 1 Korinte 14,12 - "Streef ernaar uit te blinken in gaven die de gemeente opbouwen"
- Efeze 4,11-16 - Opbouw van het lichaam van Christus

Passages over Gods beoordeling:

- 1 Korinte 4,1-5 - God oordeelt de rentmeesters van zijn geheimen
- Hebreeën 4,12-13 - Gods Woord ontleedt de gedachten van het hart
- Romeinen 2,6 - God beloont ieder mens naar zijn daden

Voor praktische actie

- **Maak een 'werk-inventaris':** Welke concrete activiteiten doe je voor Gods Rijk? Wat zou daarvan 'goud' kunnen zijn, wat misschien 'stro'? Als je deze studie samen doet: bespreek samen concrete voorbeelden van 'goud, zilver en edelstenen' versus 'hout, hooi en stro' in jullie gemeente.
- **Zoek een geestelijke mentor:** Met wie kun je openhartig praten over je motieven en de kwaliteit van je geestelijke werk?
- **Schrijf een gebed** dat past bij het onderwerp van deze Bijbelstudie en neem je voor dat regelmatig te bidden.